

Utraciło moc obowiązującą
POM poz. 2,031/2 (967)

2,031/1,2.

Wyjaśnienia do Przepisów legalizacyjnych o narzędziach mierniczych wogóle (POM poz. 2,031).

Charakter wyjaśnień.

Zarządzenia prawotwórcze, jakimi są przepisy legalizacyjne, muszą być redagowane stylem zwięzłym, ścisłym i właściwym. Wszelkie powtarzania muszą być zaniechane. Jedną i tą samą myśl powinna być wyrażona w miarę możliwości tylko jeden raz i w jeden sposób. Te warunki są właśnie konieczne, aby przepisy nie były dwuznaczne, lecz nie sprzyjają one zrozumiałości. Dlatego też przepisy wymagają niejednokrotnie wyjaśnień. Wyjaśnień takich udzielają ustnie lub piśmiennie zwierzchnicy, do których zawsze zwracać się o nie należy, jeżeli tylko przepis budzi wątpliwość. Wyjaśnienia takie nie mogą zawierać też (myśli) nie tylko sprzecznych z przepisami obowiązującymi, lecz nawet takich, które w przepisach nie są zawarte.

Ważniejsze wyjaśnienia Dyrektora GUM drukowane są nonparem w POM bezpośrednio po przepisach wyjaśnianych. Wyjaśnienia nie mają charakteru zarządzeń. Celem ich jest raczej, jak to sam ich tytuł wskazuje, wyjaśnić mniej zrozumiałe miejsca przepisów, wyprowadzić wnioski logiczne, wynikające ze zbiegu różnych postanowień, znajdujących zastosowanie w jednym i tym samym wypadku, i t. p. Wyjaśnienia te miarodajne są dla całej Służby LNM, lecz posilkować się nimi można tylko jako komentarzami. T. zn., że wyjaśnienie nie tworzy nigdy podstawy prawnej, gdyż ona zawsze zawarta jest w wyjaśnianym przepisie, a natomiast wskazuje ono, jak dany przepis rozumieć należy. To też nie można urzędowo nazewnatrz uzasadniać decyzji samymi „wyjaśnieniami” (por. POM poz. 5,42/1 art. 75), na które w razie potrzeby można się powoływać, ale tylko w wykładzie samego przepisu, przytaczanego jako podstawa prawna.

Błędy i sprzeczności zauważone w przepisach.

Pomimo starannej redakcji może się zdarzyć, iż znajdują się w przepisach błędy, sprzeczności, miejsca niezrozumiałe i t. p.

O wszystkich tego rodzaju spostrzeżeniach każdy urzędnik powinien niezwłocznie uwiadomić GUM w drodze służbowej dla poprawienia braków lub usunięcia nieporozumienia, jeżeli ono zachodzi.

Do §-u 1-go.

Obowiązują nadal w odpowiednich dzielnicach przepisy legalizacyjne wydane przez władze zaborcze, o ile nie są uchylone przez Dyrektora Głównego Urzędu Miar. Uchylenie takie następuje albo w sposób jawny przez postanowienie uchylające (np. § 24), albo też w sposób niejawni, jeżeli przepis dawniejszy jest sprzeczny z przepisem później wydanym. Tak np. postanowienie § 19 austr. AO wymaga, aby odważniki dokładniejsze 500 g były oznaczane: 500 G. Przepis ten jednak dla odważników, zgłaszanych do legalizacji pierwotnej (por. POM poz. 2,54/1,4), jest niezgodny z postanowieniami §-u 16-go przepisów tutaj wyjaśnianych, a więc jest on uchylony.

Do §-u 3-go.

Przepisy legalizacyjne zawsze używają wyrazów krawędź i grań w ich prawidłowym znaczeniu geometrycznym: krawędź jest linią przecięcia dwóch różnych powierzchni; grań — płaszczyzną ograniczającą bryłę (figurę przestrzenną).

Ograniczeniem miary na wzorcu może być nie tylko wskaźnik. Może to być także krawędź, grań, przyłga w przymiarze, górna płaszczyzna brzegu w pojemniku i t. p.

Jeżeli wskaźnik jest ruchomy, to nazywamy go zwykle wskazówką.

Przepisy obowiązujące w miernictwie.

Czasopismo wydawane przez Główny Urząd Miar.

Warszawa, dnia 20 czerwca 1929 r.

Układać w porządku wielkości liczb tytułowych.

Do §-u 3-go p. 2.

Podziałka może być jednostajna, nie będąc równomierną. Np. szklana menzura stożkowa, woltomierz lub amperomierz ciepłokowy lub z miękkim żelazem mogą posiadać podziałki lub ich części jednostajne (całkowicie lub częściowo), acz ich działki elementarne są różnej długości lub kąta.

Do §-u 5 e.

Ponowienie legalizacji jest koniecznym odpowiednikiem nakazu przechowywania niektórych narzędzi mierniczych, przeznaczonych na sprzedaż, w stanie zalegalizowanym (POM poz. 2,003/1). Celem ponowienia legalizacji jest umożliwienie przechowywania na sprzedaż zalegalizowanych narzędzi mierniczych bez nadmiernego podrażnienia ich ceny przez pełne opłaty legalizacyjne.

Ponowienie legalizacji może mieć tylko wtedy miejsce, gdy uchybienia narzędzia mierniczego nie przekraczają granic uchybień wzorcowania lub wykonania (uchybienia dopuszczalnych przy legalizacji głównej, § 6 e ust. ostatni).

Jeżeli więc okaże się, iż narzędzia zgłoszone do ponownej legalizacji nie są godne legalizacji głównej, to musi nastąpić odmowa ponowienia legalizacji, gdyż widocznie sposób ich przechowania względnie przewiezienia nie zabezpieczył ich przed utratą ich zalet metrologicznych.

Powstaje kwestja, co dalej czynić należy.

Odróżnić przedewszystkiem trzeba dwie kategorie zgłaszających.

1) Osoby zajmujące się fachowo naprawą lub pośrednictwem w naprawie narzędzi mierniczych (§ 5 c 3). Do tej kategorii należą z natury rzeczy także zakłady wyrobu. Oczywiście chodzi tutaj o osoby uprawnione do napraw, a więc np. w stosunku do odważników żeliwnych osoby takie nie istnieją.

2) Sprzedawcy narzędzi mierniczych nie posiadający środków ani uprawnień do ich naprawy.

Osoby kategorii 1-ej nie mają prawa uzyskać innego rodzaju legalizacji narzędzi mierniczych jak głównej (§ 5 c 3), przeto jeżeli narzędzia miernicze przez nie zgłoszone nie mogą uzyskać ponowienia legalizacji, nie mogą również uzyskać żadnej innej i pozostają tylko dwie alternatywy: albo uchybienie narzędzia nie przekracza granic uchybień dla legalizacji wtórnej i wtedy narzędzie zwrócić należy z cechą, którą posiadało przed zgłoszeniem, albo je przekracza, a w takim razie w myśl ogólnej zasady (POM poz. 2,03/1,3 p. 3) należy cechę skasować.

Osoby kategorii 2-iej mogą natomiast żądać wtórnej legalizacji, gdyż w prawach uzyskiwania jej nie są ograniczone żadnym przepisem prawnym. Oczywiście udzielać jej należy, gdy narzędzia przez te osoby zgłoszone nie okazały się godnymi ponowienia legalizacji, lecz uchybienia tych narzędzi nie przekraczają uchybień dopuszczalnych przy wtórnej legalizacji.

Do §-u 11-go.

Wogóle wszelkie wskaźniki, ograniczające miary, powinny być tak wykonane, aby usunięcie ich bez śladu nie było możliwe. Dlatego też nie są dozwolone kresy, wykonane przez proste namalowanie czy to przez nakreślenie, czy wydrukowanie i t. p. Dozwolone są kresy, np. na przymiarach wstępowych, powstałe przez wytrawienie pola działki, przez co kresa staje się wypukłą. Oczywiście przepis ten jest zbędny w wypadku, kiedy tarcza z podziałką jest zabezpieczona szkłem, jak to ma miejsce w gazomierzach, licznikach energii elektrycznej i t. p., lub gdy skala znajduje się pod szklaną powłoką, jak to ma miejsce w areometrach.

Warszawa, dnia 13 maja 1929 r.

GLÓWNY URZĄD MIAR

GUM № 29. I. 910. I.